POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 1

POSEL
zpod Žalého

Číslo 1 Ročník XXX/2020 Cena 10 Kč

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY
podatelna@obecbenecko.cz
www.obecbenecko.cz

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 1

Obsah

Slovo starosty 3
Červený kříž 4
Petice 5
Zápis z 9. veřejného zasedání OZ 6
Společenská kronika 10
Hasiči Horní Štěpanice 11
Hasiči radí 15
Hančův sportovní klub 18
Z hradního deníku paní Ruprechty 19
Tříkrálová sbírka 21
Trojí zlo 21
Krkonošský Ambrož 24
Historie poutí 28
Demokracie nebo diktatura 33
Krakonoš a sellák 37
Odhalená nitra kamenů 39

Příspěvky zasílejte do 27. března 2020 s nadpisy a se jmény autorů.

Obrázek na titulní straně: Z Mistrovství v sáňkování a bobování

POSEL ZPOD ŽALÉHO
Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.
Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1–8190/91 ze dne 27. ledna 1991.
Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.
Uzávěrka dne 12. 2. 2020. Náklad 300 ks.
Výroba: *Gentiana* Jilemnice

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

Vážení čtenáři Posla,
v době, kdy píšu tento příspěvek do našeho obecního zpravodaje (konec ledna), to venku vypadá jako na jaře. Po sněhu téměř ani památky. Jenom na sjezdovkách leží vrstva technického sněhu, coby spása pro vlekaře, ale vlastně všechny, kteří mají co do činění se zimním cestovním ruchem. Ať již to dopadne s letošní zimou jakkoli, dávno již připravujeme stavební práce v naší obci pro letošní i ty další roky.

Letos opustíme Dolní Štěpanice. Myslím tím, co se týká velkých stavebních akcí. V posledních několika letech se zde udělal veliký kus práce, to všichni vidíme. Po stavbě kanalizace nám zbývají ještě nějaké dodělávky po vsi, v Sokolovně probíhá rekonstrukce sociálního zařízení a u školy chceme dodělat nové oplocení zahrady. Čeká nás ještě chodník u mostu. Pro Dolní Štěpanice připravujeme řadu dalších projektů, ale tam záleží, jak se podaří sehnat peníze z dotací, bez toho se do nákladných akcí nelze pouštět. Je ale potřeba věnovat se i dalším částem obce.

V lednu jsme získali stavební povolení na vodovod v Mrklově. Bude to opět veliká akce v částce cca 25 mil. Kč a samozřejmě je i zde požádáno o dotaci, a to ve výši 15 mil. Kč. Předpokládá se v letošním roce vysoutěžit dodavatele stavby a v příštím roce stavbu zahájit. Součástí stavby bude i nový vodojem na Hoření straně. Protože vodovodní řady povedou v místních komunikacích, počítáme s novými povrchy cest, stejně jako tomu je v Dolních Štěpanicích. Vyprojektovat takovou stavbu a získat k tomu stavební povolení není jednoduché. Někteří vlastníci pozemků, přesto že jsou na veřejném vodovodu závislí, na svůj pozemek nenechají ani šlápnout. O tom, že by tam dovolili položit vodovodní řad ani nemluvě. Pak se hledají složitá a drahá řešení. Ale to není jen vodovod. Veřejné osvětlení je to samé, všichni chtějí svítit, ale sloup s lampou nebo kousek kabelu v zemi nikdo na svém pozemku nechce. A silnice v Mrklově, o tom ani nemluvím. Téměř dvouleté zpoždění je do značné míry způsobeno také přístupem některých vlastníků pozemků. Poslední informace z Libereckého kraje právě k silnici v Mrklově je taková, že rekonstrukce začne v příštím roce. Letos se má udělat nový most v Prakovicích.

V dalších částech obce máme také připraveny stavební akce, již jsem vás o tom v minulosti informoval. Tak jenom stručně připomenu: na Benecku se letos bude dělat cesta z centra obce kolem školy k hotelu Kubát a cesta na Dolním Benecku. Dohromady za 5 mil. Kč, z toho dotace 3 mil. Kč. U školky nové oplocení, v Benecké škole rekonstrukce sociálních zařízení. V Domě služeb rekonstrukce veřejných WC. Zpracovává se studie vodovodu v lokalitě Sychrov. V Horních Štěpanicích máme projekt na opravu cest, chceme tam udělat všude nové asfalty včetně cesty Houští nad Pohledničku. Bohužel dotace minulý rok nedopadla, administrativním nedopatřením nikoliv z naší viny. Tak to letos podáme znovu. No a nesmím zapomenout ani na vodovod v Horních

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 4

Štěpanicích. Jednáme s provozovatelem o rekonstrukci prameniště. Pro úplnost ještě musím zmínit velkou akci Střediska služeb, na jaře se má začít s budováním nové nádrže na vodu pro zasněžování a připravuje se rozšíření zasněžování i pro sjezdovku Liška.

Takže jak vidíte, plány jsou velké a nezapomínáme v nich na žádnou část naší obce. Věřím, že postupně se nám je podaří všechny zrealizovat, občas se však musíme obrnit velkou trpělivostí. Zejména tam, kde se řeší různá povolení, souhlasy, razítka. Doba je prostě taková, byrokracie vládne když ne světu, tak Evropě určitě.

Zdraví vás

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

ZÁCHRANNÝ TÝM ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE

V listopadu 2019 byl Oblastním spolkem ČČK Semily zřízen Záchranný tým ČČK.

Tímto bychom chtěli poděkovat MMN, a. s. – nemocnici v Jilemnici a to konkrétně panu řediteli MUDr. Jiřímu Kalenskému, za zajištění zdravotnického vybavení zásahového vozidla Záchranného týmu ČČK územního odboru Semily. Tým je složen z vyškolených zdravotníků a zdravotních sester, kteří procházejí dalšími zdravotními školeními. Vozidlo slouží pro převoz záchranného týmu, v případě vyhlášení katastrofy nebo jako zdrav. dozor na různé sportovní a kulturní akce a letní dětské tábory. Díky MMN, a. s. – nemocnice v Jilemnici je vozidlo vybaveno kompletním zdravotnickým materiálem a to zejména MEDICAL BAG pro zásahová vozidla, popáleninovým balíčkem a adrenalinovým injektorem. Ve vozidle máme také Ambuvak, Automatický externí defibrilátor (AED), kyslíkovou láhev s redukčním ventilem a maskami, pulzní oxymetr, aneroidní dvou hadičkový tlakoměr atd… V případě zájmu o zdravotní dozor na Vámi pořádanou akci se prosím obraťte na OS ČČK Semily na tel: 605 711 938

Petr Šmíd
Záchranný tým
OS ČČK Semily

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

PETICE PROTI VYBUDOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ODPADOVÉHO CENTRA V DOLNÍCH ŠTĚPANICÍCH

Vážení občané Benecka a zejména Dolních Štěpanic,
rád bych se vyjádřil za Jilemnicko – svazek obcí k petici „Proti vybudování regionálního odpadového centra v Dolních Štěpanicích“. V současné době Svazek obcí Jilemnicko, jehož je členem i vaše obec, prověřuje možnost získání skladového areálu v Dolních Štěpanicích do svého majetku. Protože na konci loňského roku požádal o převod tohoto areálu Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje, který má možnost získat tento areál do svého vlastnictví přednostně, jsme teprve na počátku jednání. Není tedy vůbec jisté, že Svazek obcí bude mít možnost tento areál v budoucnu vlastnit. Z tohoto důvodu jsme také tento záměr svazku prozatím neprojednávali s vedením obce Benecko, ani nebyl oficiálně projednán v orgánech svazku obcí.

V tuto chvíli bych vás chtěl ubezpečit, že pokud bude mít možnost Svazek obcí tento areál pro svůj záměr získat, budeme o tomto záměru v první řadě jednat s vedením vaší obce a informovat vaše zastupitelstvo.

V žádném případě nechci zpochybňovat petiční právo občanů, ale přijde mi minimálně zvláštní, pokud vznikne petice proti realizaci projektovému záměru Svazku obcí v Dolních Štěpanicích, když žádný takový záměr nebyl doposud Svazkem obcí oficiálně schválen a dokonce nebyl ani oficiálně projednán. To, že iniciátorem petice je někdo, kdo o koupi uvedeného areálu dlouhodobě usiluje, možná vše vysvětluje.

Pokud by se Svazek obcí Jilemnicko, reprezentovaný starosty obcí, které osobně znáte, stal vlastníkem areálu, máte jako občané nejlepší možnost osud areálu v budoucnu ovlivňovat. Pokud bude areál vlastnit soukromá firma, budete mít na jeho osud téměř nulový vliv.

Neodsuzujte, prosím, veřejně prospěšný záměr pro náš region ještě předtím, než budete mít k tomuto potencionálnímu záměru objektivní informace.

O dalším vývoji Vás budeme prostřednictvím vedení obce průběžně informovat.

Petr Matyáš
předseda Svazku obcí Jilemnicko

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

Zápis z 9. veřejného zasedání ZO Benecko

konaného dne 18. 12. 2019 v budově bývalé školy v Horních Štěpanicích od 17:00 hodin.

9. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17:10 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 14, omluvena Ing. Mgr. A. Hanušová Ph. D.

1) Schválení:
   a) programu zasedání,
   b) ověřovatelů zápisu: M. Janatová a Bc. Z. Jebavý,
   c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje: a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: M. Janatová a Bc. Z. Jebavý, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 8. OZ ze dne 20. 11. 2019.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje zápis ze 8. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 20. 11. 2019.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 2 schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 2. 12. 2019.
   Návrh usnesení:
   Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 2. 12. 2019.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. Proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 3) schváleno.

4) Schválení smlouvy na Pečovatelskou službu Vrchlabí. Smlouvu na Pečovatelskou službu s městem Vrchlabí máme již 10 let. Byla uzavřena na základě tehdy platných standardů pečovatelské služby. Pečovatelská služba na základě této smlouvy vychází nyní finančně nevýhodně. Po jednáních s Městem Vrchlabí máme návrh nové výhodnější smlouvy.
   Návrh usnesení:
   Souhlas s podpisem nové Smlouvy o zajištění Pečovatelské služby s Městem Vrchlabí.
   Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. Zdržel se 0.*
   Usnesení č. 4) schváleno.

5) Schválení smlouvy na Pečovatelskou službu Jilemnice. Smlouva na pečovatelskou službu s Městem Jilemnice je formou Veřejnoprávní smlouvy.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem Veřejnoprávní smlouvy o příspěvku na spolufinancování pečovatelské služby Jilemnice na rok 2020 s Městem Jilemnice.
Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Nájemní smlouva mezi obcí a Střediskem služeb Benecko. Zastupitelé se seznámili s obsahem nájemní smlouvy na pracovní poradě. Smlouva byla upravena právníkem.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy mezi obcí a Střediskem služeb Benecko za cenu v místě obvyklou u pronajatých pozemků 320 058 Kč za rok, u budov 280 200 Kč za rok.
Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*
Usnesení č. 6) schváleno.

7) Účetní a rozpočtové záležitosti.

7a) Změna rozpočtu č. 7/2019 – rozpočtové opatření č. 7
Příjmy: 4116 Ost. neinv přijaté transfery /+/ 349872 Kč (dotace pro školy), 3639 /-/ 349872 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka: 1121, 1211, 2412, paragraf: 2279, 3639, 6409.
Výdaje: Paragraf: 3111 /+/ 349872 Kč (dotace pro školy), 3639 /-/ 349872 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf 3113: položky: 5331 /+/ 200 000 Kč, 5171 /-/ 200 000 Kč, paragraf: 2279, 3326, 3392, 3399, 3631, 3635, 3722, 4351, 5512, 6171, 6310, 6409.
Příjmy celkem: 28 000 000 Kč, výdaje celkem: 31 400 000 Kč.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočt. změnu č. 7/2019 – rozp. opatření č. 7.
Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*
Usnesení č. 7 a) schváleno.

7b) Kompetence rady obce. Zastupitelstvo obce stanovuje v souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb. , o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů kompetenci rady obce k provádění změn rozpočtu a rozpočtových opatření v následujícím rozsahu: Navýšení závazných ukazatelů v rámci třídy 4 (přijaté dotace) u rozpočtového zapojení účelových dotací v případě, že zastupitelstvo schválilo účast obce při podání žádosti o transfer nebo jsou transfery poskytovány na základě právních předpisů. Tyto prostředky rada obce zapojuje do výdajů. Do výše 100 000 Kč u jednotlivých závazných ukazatelů, jsou-li vyvolána organizačními změnami, pokud tyto změny nevyvolávají další nároky na finanční prostředky obce. Jedná se o přesuny mezi paragrafy a položkami v paragrafech, přičemž celkový rozpočet výdajů se nezvyšuje. Navýšení závazného ukazatele

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

o částku v případě potřeby vyšší než 50 000 Kč a to jen v případech, kdy zapojení výdaje vyžaduje nutný výdaj na zajištění chodu obce, v případě havárií nebo stavu nouze, výdaj k odvrácení možných škod, dále když včasné neprovedení úhrady je vázáno penalizací a dopady penalizací mohou výrazně překročit případná rizika z neoprávněné úhrady a k dalším případů zabránění škod. Dále jen v případě úhrady pokut, penále a dalších nutných výdajů, kdy schválení rozpočtového opatření je nezbytné a má jen formální charakter, protože výdaj musí být realizován. Zastupitelstvo si vyhrazuje právo na informaci o každé změně rozpočtu a rozpočtovém opatření provedených v kompetenci rady na nejbližším zasedání zastupitelstva konaném po schválení změny rozpočtu a rozpočtového opatření radou obce.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje kompetenci rady obce k provádění změn rozpočtu a rozpočtových opatření.

Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*

Usnesení č. 7 b) schváleno.

8) Schválení rozpočtu Obce Benecko na rok 2020. Rozpočet na rok 2020 vychází ze střednědobého výhledu obce a z hospodaření obce roku 2019. Rozpočet je sestaven jako přebytkový. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je určen ke splácení úvěrů. V návrhu rozpočtu jsou navrženy příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím a ostatní výdaje obce v členění dle rozpočtové skladby. Návrh rozpočtu byl projednán finančním a kontrolním výborem a radou obce, byl zveřejněn na úřední desce obce a na a internetových stránkách obce. Celkové příjmy rozpočtu na rok 2020: 33 000 000 Kč. Celkové výdaje rozpočtu na rok 2020: 27 000 000 Kč. Splátky úvěrů na rok 2020 5 840 000 Kč. Rozdíl příjmy – výdaje včetně splátek úvěrů 160 000 Kč.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje rozpočet Obce Benecko na rok 2020.

Výsledek hlasování: Pro 14. proti 0. zdržel se 0. Usnesení č. 8) schváleno.

9) Projednání a schválení dalšího postupu ve změně č. 1 ÚP Benecko. Starosta seznámil přítomné se schůzkou na Krajském úřadu Libereckého kraje, které se zúčastnil s K. Tomášem a D. Brožkem ohledně vyjádření kraje ke změně č. 1 ÚP Benecko. Zastupitelé se seznámili s navrhovanými variantami na pracovní poradě, kde byly tyto možnosti vysvětleny a vybrána nejschůdnější varianta.

Návrh usnesení:

Souhlas se zrušením záměrů ZH 35 a KM 5, a přesunutím části zastavitelných ploch do rezervy dle tabulky (viz. příloha č. 2). U plochy ZM 26

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka

redukce plochy na cca 50 %, zbytek zůstává jako zastavitelná plocha.
Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*
Usnesení č. 9) schváleno.

10) Různé.

10a) Starosta se zúčastnil jednání na Krajském úřadu Libereckého kraje ohledně opravy mostu v Prakovicích. V letošním roce zastupitelé schválili požadavek provizorního mostu tak, aby byla zachována osobní doprava a autobusové spojení. Projekt na opravu stávajícího mostu je již hotový, na provizorní most by se projekt teprve zadával, tudíž termín výstavby nového mostu by se opět posunul. Tím by se mohla posunout plánovaná rekonstrukce silnice v Mrklově. Provizorní most by stál cca 4 mil. , pokud by se nemusel instalovat, mohl by kraj použít tyto peníze na jiné akce v naší obci.
Návrh usnesení:
Souhlas s ustoupením od požadavku provizorního mostu v Prakovicích za předpokladu, že bude vybudován nový most již v roce 2020 a získání prostředků na opravu místních komunikací, na kterých se v důsledku uzavírky mostu zvýší doprava. Na dotčených místních komunikacích budou provedena technická opatření na zpomalení provozu.
Výsledek hlasování: *Pro 14. proti 0. zdržel se 0.*
Usnesení č. 10 a) schváleno.

10b) Krajský úřad Libereckého kraje bude v příštím roce vyhlašovat Dotační program na obnovu venkova.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10c) Kontrolní a finanční výbor provedl kontrolu účetnictví Střediska služeb. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10d) Již několik let řešíme odkup pozemků pod bývalou prodejnou v Horních Štěpanicích. Máme informace, že po novém roce budou jednání pokračovat, zdárný výsledek je nadohled.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10e) Svazek obcí Jilemnicko dlouhodobě řeší nakládání s odpady ve členských obcích. Mezi občany obce se šíří informace, že v areálu bývalé Pily v Dolních Štěpanicích má být překladiště odpadů. Starosta informace ověřoval. Stav je takový, že o areál má požádáno Hasičský záchranný sbor pro umístění výjezdové jednotky profesionálních hasičů. Vedení Svazku Jilemnice prověřuje různé možnosti, ve věci žádné rozhodnutí nebylo přijato. Pokud by se mělo rozhodovat v konkrétní věci, budou občané Dolních Štěpanic informováni na schůzce

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 10

s vedením Svazku, která by byla svolána do Sokolovny do DŠ.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

10f) Hasiči z Horních Štěpanic by si chtěli u Dupárny upravit plochu pro míčové hry a cvičení dětí. Bude projednáno v OR. Aktivity místních spolků a zejména práci s dětmi je třeba podporovat.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

V 19:05 se omluvila V. Mejsnarová a odešla. Přítomno 13 zastupitelů.

11) Závěr. Starosta poděkoval přítomným za účast. Také poděkoval zastupitelům, zaměstnancům Střediska služeb Benecko a obce, hasičům, HSK a dalším místním spolkům a občanům za práci a propagaci obce, všem popřál hezké svátky a hodně zdraví v novém roce a předal slovo místostarostovi. Místostarosta informoval přítomné o nakládání s odpady. Popřál všem krásné Vánoční svátky a hodně zdraví v novém roce. Starosta v 19:15 ukončil zasedání zastupitelstva.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v září 2019

Josef Bín, Benecko	91 let
Emilie Trýznová, Dolní Štěpanice	90 let
Ludmila Kolačná, Rychlov	84 let
Antonín Sůva, Benecko	83 let
Helena Šírová, Rychlov	83 let
Věra Faistaverová, Dolní Štěpanice	80 let
Jaruška Nýdrlová, Rychlov	76 let
Jiří Jerie, Mrklov	76 let
Alena Krausová, Benecko	75 let

Jubilea v říjnu 2019

Marie Jindřišková, Dolní Štěpanice	88 let
Eva Pochopová, Dolní Štěpanice	84 let
Eva Daňková, Dolní Štěpanice	83 let
Jiří Hilpert, Benecko	80 let
Šochovská Marie, Benecko	78 let
Božena Malíková, Dolní Štěpanice	76 let
Eva Kubová, Dolní Štěpanice	70 let
Eva Erlebachová, Dolní Štěpanice	70 let

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 1

Zpráva o činnosti za rok 2019

Výroční valná hromada 11. 1. 2020

SDH Horní Štěpanice

Vážené hasičky, hasiči, vážení hosté,
rok 2019 neuplynul, ale přímo ulétl. Než jsme se nadáli, přišlo jaro, mžiknutím oka tu byly letní prázdniny a zanedlouho poté vrcholily přípravy na vánoční svátky. Nejhorší na tom je, že jsme opět o rok starší. Situace ve světě zdá se být, až na malé šarvátky mezi USA a Ruskem, stabilizovaná. Severní Korea se svými raketovými testy stále snaží vyvíjet rakety a jaderné hlavice.

V ČR je snad situace na politické scéně klidná. Jen pár lidí se stále snaží o změnu proti demokratickým volbám. Změnu prezidenta nebo premiéra. Protože neuspěl můj kandidát, tak mají být vyhlášeny nové volby? Jednou se nelíbí ten, pak někomu tamten. Shoda by pravděpodobně nikdy nenastala a v ČR by se stále volilo. Nemá se v demokracii přizpůsobit menšina většině?

A nyní již k vlastní činnosti sboru a stavu členské základny. Naše členská základna čítá k dnešnímu dni 70 členů, z toho 36 mužů, 21 žen a mladých hasičů s dorostem máme 13. Z našich řad nikdo nevystoupil, ani se nový nepřihlásil.

První lednový víkend jsme zavítali na výroční schůzi do Martinic a Horní Branné. Pro mrklovské sokoly připravili malé občerstvení na jejich výroční schůzi, která se konala u nás v Altánu. Další týden se konala výroční schůze v Jilemnici a zároveň si tu část zaměstnanců firmy Devro uspořádala menší posezení. 12. 1. 2019 se konala naše výroční valná hromada. Další týden se tančilo na hasičském plese v Dolních Štěpanicích. Zhruba od 2/3 ledna střídavě sněžilo, mrzlo a foukal vítr, nastoupila klasická „ladovská zima“, využili jsme počasí a připravili trať na pytlové závody. Ty se konaly 26. 1. Před tím jsme ještě zajišťovali schůzi mrklovským sokolům a občerstvení smutečním hostům od Rolčiků. Konec ledna přinesl oblevu, závody na čemkoli jsme však úspěšně stihli. Ani ohřívadla nechyběla…

V únoru proběhly oslavy kulatých narozenin. 16. 2. pořádal Sokol Mrk-

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:43 Stránka 12

lov v Dolních Štěpanicích již tradiční dětský karneval. Další týden jsme si ještě jeli zaplesat do Víchové. Z kraje března pořádali ve Valteřicích tradiční masopust. Již to vypadalo, že tradice zanikne, ale síly spojili místní hasiči a sokolové. Podařilo se jim zorganizovat velmi pěkný průvod s maskami, hudbou a potom masopustní zábavu v místní sokolovně. Další víkend jsme zajeli na poslední ples do Křižlic.

Pak to u nás začalo, na Dupárně se pokračovalo s rekonstrukcí. Byli jsme nuceni z důvodu hniloby krovu přestavět pivní boudu. Hláška, že lepší vyhořet než se stěhovat, je opravdu pravdivá. Asi i proto se nám do této práce moc nechtělo. Nebudu zde konkrétně popisovat postup prací, každý jistě ví, jak se bourá a staví barák. Jenom ve stručnosti. Nejdříve se muselo staveniště vyklidit. Zde vyvstala nerudovská otázka – Kam s tím? Dále proběhly tesařské práce, zednické práce. Ty jsme již prováděli minulý rok. Nyní v březnu práce pokračovaly. Dozdily se štíty, tloukly palubky. A průběžně malé dodělávky, ty se dokončovaly až do naší pouti. Chtěl bych poděkovat všem, kteří pomohli, každý dle svých sil a schopností. Bylo to vše opravdu náročné. Koncem března jsme se ještě zúčastnili školení vedoucích mládeže ve Vysokém n/J.

Duben představoval další brigádničení. Kromě pivního stánku jsme připravili dřevo do udírny a provedli menší opravy výzbroje a výstroje. Stihla se také tradiční úklidová brigáda Dupárny. Čarodějnici – opět jen vycpanou – jsme samozřejmě 30. 4. stihli upálit, na štěpanické zpěvy došlo též.
Květen opět patřil pracím na Dupárně. Na Den vítězství se již tradičně koná pochod na Žalý a my poskytujeme účastníkům malé pohoštění. 11. 5. pořádali členové Sokola Mrklov výlet do Českého ráje, kterého jsme se také zúčastnili. Cyklo – pěší závod „Krajem spisovatele Josefa Šíra“ konaný tradičně koncem května nás pravděpodobně nastálo zavázal vykonávat kontrolu č. 1. Je pořádán obcí a SDH Horní Branná. Účast na této akci se těší rok od roku většímu zájmu.

V červnu se opět pracovalo na dodělávkách pivního stánku. A také vrcholily přípravy na pouť. Od beneckých kolegů jsme si zapůjčili střelnici a od víchovských houpačky a skákací hrad. 15. 6. vše vypuklo. Nejprve jsme pomohli paní Ruprechtě. Děti, které se na ni přišly podívat na Štěpanický hrad, měly u nás zázemí, občerstvení, dílničky. Mohly se jít sklouznout do skákacího hradu a také si zastřílet ve střelnici. Pomoc paní Ruprechtě nešlo odmítnout, obávali jsme se, aby se nepostarala o nepřízeň osudu. Večer u nás hrál Nanovor se Stagnací , dokonce se ani nikdo nepopral. Další dny jsme řešili problém se zajištěním hudby. Někteří naši hudebníci byli zaneprázdněni, a tak v neděli odpoledne u nás hrála dechová hudba z Jablonce n/J. vedená kapelníkem p. Urlichem. V pondělí si u nás zahrála kapela Japato z Valtěřic a Branné. I přes změny a náročnost dopadla pouť dobře.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 13

Chtěl bych poděkovat kolegům z Benecka a Víchové za zapůjčení pouťových atrakcí. Další víkend odpočinek nenastal. Část hasičů jela na okrskovou soutěž do Mříčné, která byla spojena s oslavou 135. výročí založení sboru. Další část hasičů jela do Martinic, kde se konaly oslavy 130. výročí založení sboru. Koncem června na Benecko zavítal mírový běh s názvem „Peace run" Účastnili se ho sportovci z mnoha zemí a je trasován napříč celou Evropou. Akce je věnována především dětem a kromě naší mládeže se k mírovému běhu připojili i mladí z HSK. 30. 6. odjela na 14 dní část dětí do hasičského tábora v Miletíně.

První víkend v červenci jsme zajeli na pouť do Mrklova. Mrklovští sokolové v pořadatelské činnosti opět vyvinuli veliké úsilí. 20. 6. jsme se zajeli podívat do Jilemnice na tradiční Krakonošovy letní podvečery. A mimo jiných kapel tam zahrála taky Sjetá Liška. Poslední červencový víkend patřil již tradičně benecké pouti. V sobotu se soutěžilo, večer hrála hudba a v neděli byla sloužena mše. Pak se vše dojedlo a hlavně dopilo…

Srpen byl pro nás měsícem klidnějším. 17. 8. se konal už čtvrtý ročník Dupárna festu. Tentokráte s kapelami Sjetá Liška, S nad váhou, Free Ride a Tampelband.

Začátek září patří též tradičně návštěvě kolegů v Benneckensteinu. Tentokráte jsme jeli na výlet, a to koňmo na nejvyšší vrch pohoří Hartz. 7. 9. si u nás zahrály kapely Pumpa a Žold. My zajišťovali občerstvení. Ale pršelo, pršelo, pršelo, a tak lidí přišlo velmi, velmi, velmi pomálu. Ještě jsme v září zajišťovali jedny narozeniny a připravili občerstvení pro důchodce – cukráře.

V říjnu na hře Plamen, který se konal v Košťálově, nás zastupoval jeden dorostenec. 19. 10. pořádali sokolové z Mrklova pochod na Žalý se zakončením na Dupárně, kde jsme pro ně připravili malé občerstvení. Koncem října se ještě brigádovalo. Rozřezalo se všechno palivové dřevo a uklidilo do nově zhotoveného přístřešku.

V listopadu ještě proběhly na pivní boudě malé dodělávky. 29. 11. se na Benecku rozsvěcoval vánoční strom, kde děti z místní školky a školy svým výstupem navodily krásnou vánoční atmosféru. Dalšího dne jsme zajeli na výroční schůze do Vítkovic a Dolních Štěpanic.

6. 12. přišel do Altánu Mikuláš s čerty a andělem. Klubovna měla být větší, pomalu nebylo kam šlápnout. Ještě před příchodem svatých jsme si u nás rozsvítili vánoční strom. Další víkend následovaly výroční schůze na Benecku a ve Mříčné. 18. 12. jsme pro OZ, které se konalo v bývalé škole, připravili malé pohoštění. Koncem roku proběhl v Altánu sraz a 28. 12. se tam konal předsilvestr. Klubovna opět praskala ve švech. Dokonce přibyl i hudební doprovod se zpěvy a tanci. No a Silvestr opět vyšel na 31. 12.

Během letních prázdnin jsme hráli na hřišti volejbal. V roce 2019 jsme

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 14

na žádost hasičů ze Svinčan, kterým ne vlastní vinou shořela hasičárna, poskytli finanční dar. Účastníme se výstav a vernisáží v bývalé prodejně. Naše technika je zazimovaná a funkční. Během roku navštěvujeme s malými balíčky dříve narozené jubilanty. Pravidelně se účastníme okresního shromáždění delegátů v Semilech a okrskových schůzí. Výborové schůze míváme každý první pátek v měsíci. Téměř jsme dokončili práce na pivním stánku, ale pořád je co vylepšovat. Náš dorost se účastní pořádání závodů Do vrchu, tentokráte z Prakovic na Benecko. Děkujeme obci za podporu naší mládeže i našeho SDH. Děkujeme také sv. Floriánu. Rok 2019 byl opět brigádnicky zatížen, a tak součet všech hodin za celý rok činil cca 1833 včetně mládeže a nehasičů. Zato patří velký dík všem.

A ještě na konec trochu astrologie. Horoskop na rok 2020 předpovídá pro většinu znamení vhodný čas na změny. Štěstí bude přát odvážným a připraveným. Ale nic nepůjde bez práce, nic se Vám nedá zadarmo. Navrch před ostatními budou mít pracovití a čestní lidé. Obezřetní bychom měli být při finančních transakcích a také při půjčování peněz. Též bychom si měli dát pozor na alkohol nebo jiné omamné látky.

Podle čínského horoskopu nás čeká rok kovové krysy. A to od 25. ledna 2020 do 11. února 2021. Je to rok, který se ponese ve znamení změn a nových příležitostí. Doslova nezůstane kámen na kameni. Štěstí ale bude přát pouze činorodým a aktivním jedincům, pasivita rozhodně nebude v kurzu. Ve svých aktivitách byste měli myslet i na ostatní lidi. Nemusí se zrovna jednat o charitu, pokud Vás však někdo požádá o pomoc, neodmítejte. A hlavně nedělejte vše jen pro peníze, ale hlavně pro dobrý pocit. A v tom veškerém shonu byste ještě měli věnovat dostatek volného času takzvané psychohygieně, tedy očistě mysli. Osvědčené metody kromě meditací jsou pravidelné pobyty ve wellness, masáže nebo jen obyčejné vycházky v přírodě. Protože zdravé tělo je především zdravá mysl. Zapomeňte proto na negativní myšlení a naučte se, jak být pozitivní.

A tímto se s Vámi loučím, přeji šťastný rok 2020, pevné zdraví, hodně úspěchů a elán do další činnosti.

Zdeněk Jebavý
starosta sboru

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 15

HASIČI RADÍ OBČANŮM
Jak zabezpečit domácnost proti vzniku požáru

Statistické údaje jednoznačně dokládají, že požáry v domácnostech mají nejtragičtější následky. Každý rok při nich zemřou desítky lidí, zraněny jsou další stovky osob a způsobené škody dosahují stamilionů korun. Na požárech v domácnosti má velký podíl lidská neopatrnost. Mezi nejčastější příčiny těchto požárů patří nedbalost při kouření, neodborná manipulace s elektrickými spotřebiči nebo zacházení s otevřeným ohněm v domácnostech, ať již se jedná o zapomenuté jídlo na sporáku, nevhodně odložené nedopalky cigaret, svíčky a přímotopy ponechané bez dozoru v blízkosti hořlavé látky nebo užití hořlavé kapaliny při zapalování kamen. Domácnosti jsou v dnešní době přeplněny vybavením z materiálů, které se snadno vznítí a rychle hoří, přičemž dochází k úniku velkého množství vysoce toxického kouře (např. čalouněný nábytek, matrace, bytové textilie). Právě toxický kouř je nejčastější příčinou úmrtí osob při požárech.

Vysoký počet požárů v objektech pro bydlení obecně souvisí i s tím, že se lidé cítí doma v bezpečí a podceňují drobné nehody, byť i ty mohou vést ke vzniku požáru. Nebezpečí může plynout i z běžných činností v domácnosti jako je hra dětí, vaření, kutilství apod.

Abyste se mohli doma cítit opravdu bezpečně, dávejte pozor na:

Otevřený oheň bez dozoru

- Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen plynového sporáku, krbu, zapálené svíčky.
- Zdroje otevřeného ohně zabezpečte tak, aby nemohly zapálit hořlavé materiály v okolí.
- Dbejte zvýšené opatrnosti při vaření, především při smažení, aby nedocházelo ke vznícení připravovaných potravin.

Děti a domácí mazlíčci

- Zamezte přístupu dětí k možným zdrojům otevřeného ohně, zápalkám, zapalovačům apod. Poučte své děti o nebezpečí vzniku požáru.
- Hlídejte domácí mazlíčky, aby se nedostali do blízkosti otevřeného ohně nebo nepoškodili kabely od elektrických spotřebičů.

Kouření a cigaretové nedopalky

- Při kouření cigaret a odhazování nedopalků do odpadkových košů dbejte na dokonalé uhašení nedopalků, pozor na pokládání cigaret na

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 16

hořlavý materiál. Velmi nebezpečné je pak kouření cigaret v posteli, zvlášť pokud jste pod vlivem alkoholu nebo jiných drog.

Komíny a topidla

- Nechejte si pravidelně čistit a kontrolovat komíny.
- Kouřovody a topidla udržujte v řádném technickém stavu.
- Žhavý popel ukládejte na bezpečné místo do nehořlavých nádob.
- Užívejte výhradně topiva určená pro dané topidlo, nezapalujte pomocí vysoce hořlavých látek (např. benzinu) a netopte odpady, plasty apod. Neumisťujte do blízkosti topidel žádné hořlavé látky, jinak hrozí vznik požáru vlivem sálavého tepla. Bezpečná vzdálenost by měla být stanovena v návodech na použití.
- Řádně a bezpečně ukládejte hořlavý materiál a látky mající sklon k samovznícení (např. uhlí, seno, bavlna) v dobře větraných prostorách.

Elektrospotřebiče

- Instalujte a užívejte tepelné a jiné spotřebiče v souladu s průvodní dokumentací výrobce.
- Udržujte v řádném stavu elektroinstalace, elektrické spotřebiče, kryty na osvětlovacích tělesech, pohyblivá šňůrová vedení atd.
- Nepřetěžujte zásuvky a prodlužovací šňůry, upřednostňujte prodlužovací šňůry s vypínačem.
- Při delším nepoužívání odpojte elektrospotřebič ze sítě, pokud to je možné.

Protipožární zabezpečení

- Vybavte si svou domácnost autonomními „hlásiči požáru“, které vás na hrozící nebezpečí včas upozorní, zejména v noci.
- Buďte vybaveni funkčními jednoduchými hasebními prostředky (přenosný hasicí přístroj, hasicí sprej).
- Udržujte dobrý technický stav zdrojů vody, hasicích přístrojů, případně jiných zařízení určených pro hašení požárů.
- Znejte umístění a použití přenosných hasicích přístrojů a nástěnných hydrantů.

V bytových domech musí být chodby, schodiště, únikové cesty a východy volné k evakuaci osob, materiálu či vedení hasebního zásahu. V těchto objektech musí být umístěny např. funkční a snadno přístupné hasicí přístroje, zařízení pro zásobování požární vodou (např. nástěnné hydranty) apod.

Pamatujte, že investovat do zabezpečení své domácnosti z hlediska požární ochrany se zcela jistě vyplatí. Chráníte si tak nejen svůj život a zdraví, ale i majetek. Případný požár totiž dokáže snadno způsobit mnohem větší škody, než jsou stokorunové investice do hasicího přístroje nebo hlásiče požáru.

por. Mgr. Iva Michalíčková
koordinátorka preventivně výchovné činnosti HZS Libereckého kraje

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 17

HASIČI RADÍ OBČANŮM
Jsou biokrby bezpečné?

V posledních letech se na trhu rozšířila nabídka moderní bytové dekorace – krbů na biopalivo („biokrbů“). Jejich většímu prodeji a užívání zprvu bránila vyšší cena, ale toto již dnes neplatí. Biokrby vyráběné různými výrobci jsou dodávány i mnoha internetovými obchody, kdy jde často o dovoz ze zahraničí.

Hlavními výhodami biokrbů jsou možnost instalace do míst, kde nelze instalovat tradiční krb, kde není kouřovod a jejich finančně nenáročný provoz. Biokrby jsou vhodné pro interiéry, terasy i venkovní prostory. Mohou být umístěny jako dekorace na stole, je možné je zavěsit na stěnu, vestavět nebo nechat volně stojící v prostoru. Neznečišťují místnosti kouřem a sazemi. Reklamy uvádějí jednoduchou instalaci a dále pak již bezpečný a bezproblémový provoz. Jenže je vše tak bezproblémové a bezpečné, jak to vypadá na první pohled? Praxe ukazuje, že tento typ krbu lze většinou bezpečně provozovat za předpokladu, že uživatel dodrží návod k použití. Kromě nutnosti větrat prostory kde jsou biokrby užívány, vzhledem ke spotřebě vzdušného kyslíku a vývoji oxidu uhličitého, se uživatel může setkat také s nebezpečím vzniku požáru, který může zničit nejen majetek, ale i ohrozit lidské životy.

Několik základních rad pro bezpečný provoz biokrbu:

- Vždy dodržujte pokyny uvedené v návodu k použití.
- Vyžadujte od prodejce podrobný návod k použití v českém jazyce.
- Dodržujte minimální vzdálenost 1 metr od hořlavých látek po stranách a především nad biokrbem.
- Nikdy nedolívejte biopalivo, pokud v krbu stále hoří, hrozí riziko vzniku požáru.
- Biopalivo doplňujte do zhašeného a vychladlého biokrbu (minimálně po 15 minutách od uhašení), aby nedošlo k popálení.
- Používejte pouze originální palivo pro biokrby – bioethanol (kapalina, gel) určené pro spalování v biokrbech. Kvalitní bioethanol pro biokrby obsahuje cca 96 % ethanolu.
- Obal obsahující nebezpečnou směs (palivo pro biokrby) musí být opatřen informacemi v českém jazyce a dalšími údaji a výstražnými symboly.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 18

Byla zjištěna skutečnost, že v ČR není certifikace této „dekorace“ povinná. Nejsou tak dány konstrukční standardy (normy), které by měly stanovit bezpečnostní minima. Jen někteří renomovaní zahraniční výrobci mají krby certifikovány (v rámci ČR byla zjištěna jediná společnost provádějící certifikaci TÜV SÜD Group). Dále pak byl u některých krbů renomovaných výrobců uváděn odkaz na certifikaci v zahraničí (např. : Švédsko, certifikační organizace SITAC).

Na základě výše uvedených zjištěných skutečností lze konstatovat, že provoz biokrbu skrývá reálná nebezpečí ohrožení materiálních hodnot a zdraví jejich uživatelů. Scházející legislativa pro tyto krby umožňuje prodej a provozování zařízení, které nemají bezpečnostní prvky a nejsou dány standardy pro specifikování rizik uváděných v návodech.

kpt. Ing. Tomáš Erban
oddělení prevence HZS Libereckého kraje

ZÁVODY V KLASICKÉM LYŽOVÁNÍ

Druhou lednovou neděli uspořádal Hančův sportovní klub Benecko 2. Pohárový závod žactva Libereckého kraje v běhu na lyžích. Závod se měl jet klasickou technikou, ale vzhledem k malému množství sněhu, byl způsob běhu změněn. Jelo se bruslením. V tomto čase bylo málo míst v republice, kde by se dalo závodit, tak to byl také důvod velkého počtu přihlášených dětí. Číslo znělo 580! Na trať závodu se nakonec postavilo 522 závodníků. Tratě byly zkráceny z původních délek 500 m – 4 000 m, na 500 m – 2 000 m. Kategorie předžáků 2012 a ml. a kategorie nejmladšího žactva 2011, 2010 startovaly po 20 sec. klasicky, starší kategorie závodily bruslením po dvojicích , ve 30 sec. intervalech. Start prvního závodníka byl těsně po 10 hodině, poslední závodník vyjel na trať téměř ve 13 hodin. Během závodů se nevyskytly žádné komplikace, vše probíhalo podle časového harmonogramu, troufám si tvrdit, že se povedly. Během závodu se průběžně vyhlašovaly výsledky a předávaly se ceny – plaketa, diplom, medaile. Po startu posledního závodníka byly vyhlášeny zbylé kategorie a závod byl ukončen.

Děkujeme závodníkům za předvedené výkony. Pořadatelům děkujeme za hladký průběh závodu a za rok se budeme těšit opět na shledanou. Ať to frčíííí!!!

Eva Šírová

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 19

Z HRADNÍHO DENÍKU PANÍ RUPRECHTY

20. 12. 2019

Před Vánoci Ruprechta navštívila Základní školu v Dolních Štěpanicích. Letos ji doprovázel i Rarášek, na kterého se děti moc těšily. Děti Ruprechtu překvapily krásnou besídkou, kterou si pro ni připravily. Zarecitovaly básničky a zazpívaly písně, některé z nich zahrály na hudební nástroje. Rarášek se před dětmi také předvedl, zahrál jim na kytaru. Poté co mu Lucifer rozlámal housličky, zkoušeli jsme s Hubertem pro Raráška najít jiný hudební nástroj, který by více „lahodil" našim uším na hradě. Po období, kdy hrál Rarášek na flétničku, jsme se s Hubertem shodli, že zkusíme štěstí s kytarou. Přeci jenom naše dvojčata nemůžeme stresovat prapodivnými tóny vyluzovanými flétničkou. Od října tedy Rarášek brnká na kytaru a musíme si přiznat, že občas si s Hubertem broukáme do rytmu Raráškových tónů. Ve škole Rarášek zahrál vánoční píseň Štědrej večer nastal.

Protože Ruprechta podporuje děti ve čtení, před Vánoci ve škole rozdala první medaile za přečtené knihy. Další hradní vyznamenání byla rozdána těm, kteří Ruprechtě pomáhají v její činnosti na hradě.

Velkým překvapením byl dárek pro Ruprechtu – vyrobené papírové postavičky bílých paní. Každá bílá paní byla originální, a přesto všechny měly něco společného. V každé postavičce byl kousek té naší skutečné Ruprechty. Za krásné dárky dětem i paním učitelkám patří velký dík. Věřím, že děti také potěšila truhla plná dárků, které pro ně Ruprechta připravila.

Ze školy Ruprechta spěchala do Mateřské školky v Hrabačově, kde na ni už netrpělivě čekaly děti. Některé děti viděly Ruprechtu poprvé a podle jejich rozzářených očí bylo vidět, že mají ze setkání velkou radost. Ruprechta dětem vyprávěla o hradě, o svých přátelích, kteří ji na hradě navštěvují, přečetla jim pohádku O chasníkovi Jírovi, kterou pro ně napsala. Společně si všichni zazpívali vánoční písně a koledy. Dárky udělaly na děti velký dojem, radost v dětských očích zase udělala velký dojem na naši Ruprechtu.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 20

Ve večerních hodinách Ruprechta doručovala po Dolních Štěpanících dětem přáníčka k Vánocům. Protože ze strany rodičů byl zájem, Ruprechta vyrazila s Raráškem a košem plným dárků ke 13 dětem. U každého domu Ruprechtu a Raráška přivítali maminky s dětmi, které již na ně čekaly s namalovaným obrázkem. Ruprechta všem popřála krásné Vánoce, dětem předala přáníčka a 3 dárky. Dárky nikdo z dětí nečekal, bylo vidět hodně překvapení v dětských očích.

Předvánoční pochůzku si užily nejen děti s rodiči, ale také Ruprechta s Raráškem. Možná právě tato pochůzka odstartovala nový předvánoční zvyk v Dolních Štěpanicích. Proč ne, pokud bude zájem?

19. 1. 2020

V neděli vyrazila Ruprechta s Raráškem a vílami na dětský karneval do Dolních Štěpanic. Dostala pozvání od místních hasičů a tomu nelze odolat. Hrad se na blížící událost pečlivě připravoval, sháněli se plyšáci pro nejmenší děti, chystaly se zajímavé omalovánky, vyráběly se prostírání a krásné barevné sešity pro děti, připravovaly a plánovaly se soutěže, které by děti zaujaly a zpříjemnily jim odpoledne. Místo bonbónů se sháněly drobné dárky jako odměny.

Na karneval Ruprechta musela přijet povozem, jinak by všechny dárky pro děti nepobrala. Jen děti viděly Ruprechtu, už ji běžely obdarovat namalovanými obrázky. Potom Ruprechta odstartovala tancování do rytmu písně Jede, jede, mašinka. Po tanci nastal ten správný čas na soutěže, které potěšily i ty nejmenší. Děti měly krásné masky, pohádkovými postavami a zvířátky se to na parketu jenom hemžilo. Dokonce tu byla i malá bílá paní Magdalénka.

Čas rychle utekl, nastal pomalu čas loučení. S nelehkým srdcem se opouštělo Ruprechtě s Raráškem dětský karneval. Rarášek by ještě rád lumpačil až do noci. Možná příští rok se opět sejdeme s dětmi na karnevale.

A jak to bude v zimě na hradě? Pokud napadne dost sněhu, mohla by Ruprechta uspořádat závody na lyžích pod kopcem Chytrákov. Ale to ještě uvidíme, jakou sněhovou peřinu nám Krakonoš nadělí. Zrovna včera ho Ruprechta prosila, aby nafoukal trochu sněhu do Štěpanic. Necháme se tedy překvapit.

Loučím se s Vámi, přátelé. Těšíme se na Vás zase někdy příště. Mějte se krásně a zachovejte nám svou přízeň. Vždy tu budeme pro Vás, Vaše děti a vnoučata.

Vaše hradní paní Ruprechta

P. S. Přikládám fotku našeho Raráška z předvánoční návštěvy ve škole. Rarášek se pořádně vyparádil, dokonce si umyl obličej a ruce, aby se mu děti nesmály, že je velký špindíra.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 1

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2020

Tříkrálová sbírka 2020 v Jilemnici a v okolních obcích:

OBEC	POČET SKUPINEK	VÝNOS
Benecko	5	34 306,–
Harrachov	4	14 750,–
Horní Branná	10	49 600,–
Jablonec n. Jiz.	8	37 846,–
Jestřabí	1	11 064,–
Jilemnice	22	151 116,–
Košťálov	1	11 859,–
Libštát	3	12489,–
Kundratice	1	13 525,–
Mříčná	2	17 770,–
Peřimov	2	11 649,–
Poniklá	10	42 321,–
Rokytnice n. Jiz.	6	20 620,–
Víchová n. Jiz.	4	33 053,–
Vítkovice	1	4 743,–
Celkový výnos	70	466 711,–

Tříkrálová sbírka 2020 na Benecku:

Mrklov	9 890,–
Dolní Štěpanice	6 636,–
Benecko	11 881,–
Benecko	1 789,–
Horní Štěpanice	4 110,–
celkem	34 306,–

Výtěžek sbírky bude použit na úhradu nákladů spojených s činnostmi, které zajišťuje Diecézní charita Hradec Králové a Oblastní charita Jilemnice.

Podrobnější informace na www.jilemnice.charita.cz

Velmi děkujeme dobrovolníkům a všem, kteří přispěli.

OBRÁZKY Z KRKONOŠ OD JOSEFA ŠÍRA

Trojí zlo

III. Večer

Sotva se děti odpoledne rozběhly ze školy do všech koutů vesnice, chýlil se den kvapně ke konci. Syrová, studená mlha hnala se od kraje k horám a stoupala výš a výše. Nejdřív se plížila dole kolem lesa jako vyzvědač a pak vzala útokem vesnici a dobyla jí za malou chvíli od dolního konce až k hornímu. Sporý den zahaloval se do mlhy jako do prostěradla a chystal se ke spánku. Slunce na západě pronikalo hustým závojem mlhavým jako

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 22

mléčná koule na lampě. Kvapem se stmívalo. Celé údolí stalo se mlhou ozvučným, takže každý hlas zalétal z jednoho konce vesnice až ke druhému a některé hlaholy vracely se do konce od háje zpět jako zřetelná ozvěna. Na polích proměnily se paničky opět v hastroše, a bělavé i šedivé pytle bramborů stály tu nemotorně jako zarputilá stráž.

„Kampak dáváte černý brambory? Tuhle do toho žoku?“ zaznívá hlas jedné kopačky. – „Ale ne, dejte pozor, do toho s dírou, co jsme ho ucpaly natěma!“ – „Aha, aha! To se tmí, jako když pytel hodí!“ – „Ba není už vidět ani na brambory!“ – „Jen ještě tuhle brázdu, pospěšme si, báby, honem! Pak to všecko seberem. Ale že ještě nejede pro pytle? To zas bude dibličení!“

Motyky cvakají rychle o kamenitou půdu. Ze druhé strany proniká mlhou křik hus. Chlapec s děvčetem rozhánějí stádo, vybírají svoje husy. „Tahle je naše, s tou chocholkou! Nadběhni jí, honem – ale ty truhlíku!“ křičí hoch. – „Když ona slota – že nepůjdeš? Hajej!“ Hlasy dětí mísí se s křikem hus v pestrou směsici. Děti pachtí se s husami o překot. Nerozehnaly je přece dobře, neboť za chvíli běží žena jakási s husou pod paží k sousední chalupě. Naříkavým hlasem volá: „Kynčlovko, máte husy doma?“ – „Máme“ – „Nezmejlily se nám?“ – „Já nevím, jak to děti přihnaly, tak to je“ – „Buďte tak hodná, podívejte se!“ – „Já se kouknu!“ – „Já mám přec husy těžký, už je tři neděle krmím – a se starým peřím!“ Tahají jednu husu po druhé z chlívka a hlučně hovoří. „Tak já nevím, kde by byla!“ – „Jest-li u Dušků? Taky tu jejich husy byly, ono jich tu na naší louce bývá asi padesát“ – „Tam jsem byla!“ – „Tak u Pochopů!“ – „Tam jsem už taky byla!“ – „Tak já nevím“. – „Musím se ještě někde ohlídnout, jestli snad u Lukšů? To je ale trápení s husama, člověk aby zlítal celou ves“ – „Za to si na ní pochutnáte!“ – „Ale houbec! My nikdá husy nejíme, to by přišla huba draho. Až je vykrmím, tak je prodám a peří taky. To víte, že je každá stotina dobrá!“ Husa ženě pod paží zakejhala. „Křič, křič, čúcho jedna,“ mluví žena. „Kdybys asi uměla mluvit, abys řekla, čí seš! A to musím od Petra k Pavlu – a zatím nemám ani času!“

Žena se rozběhla do kopce k jiné chalupě a hovoří ještě sama k sobě: „Ještě mám běžet taky pro petrolku, škrobit prádlo a tatíkoj docházej už jistě cívky – práce na kozly! Kdyby asi Franta byl doma, ale kluk, jakoby se propad do země, kdo ví, kde mu je konec! Ale počkej, až mně přijdeš, já tě zvochluju!“ Potkavši nějaké děvče, ptá se žena: „Ty, Julinko, nevidělas našeho Frantu?“ – Viděla. Běhal s Emilem Pochopovým u háje“ – „Co tam dělali?“ – „Já nevím. Snad si topili“ – „To je kluk pradarebnej! Počkej, jen až mně přijdeš! Ty, Julinko, buď tak hodná, kdybys ho někde zhlídla, řekni mu, ať už upaluje domů, že dostane“ – „Já mu řeknu!“

Na věži rozezvučel se zvon. Jasné tóny jeho pronikají mlhou a chvějí se po celé vsi mezi staveními a zanikají v dáli v temných, lesnatých údolích.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 23

Jako závěrečná sloka denní písně zní zádumčivé údery kovového srdce. Jako vždy stejná, neproměnlivá hymna bije srozumitelná píseň beze slov mezi chaty, píseň to o píli i odříkání, o krátkém dnu a s množstvím práce, o dlouhé noci s malým odpočinkem. – Veliký zvon dozvučel. Přerývaným tempem rozklinkal se menší zvonek. Hovoří modlitbu za duše v očistci, domlouvá vlídně, nehrozí, neběduje, jen zpívá dětským, nevinným hlasem. Nedaleký les vrací sem slabou, zmatenou ozvěnu. – Zvony umlkly, ale ve vesnici rachotí ještě kvapná práce desaterými zvuky.

„Frantó!“ volá kdesi Julka v mlze protahujíc poslední slabiku. – „Có?“ – „Máš jít domů – hned – budeš bit!“ – „Bit,“ zní zřetelně ozvěna ode zdí kostelních. „Budeš bit,“ opakuje ozvěna v lese. – „Cože?“ „Máš jít domů – ů-ů!“ vytahuje Julka o několik tónů výše. Nějaké hlasy nesrozumitelně odpovídají a Julka pobízí znovu a vyvolává proroctví o bití.

Žena všecka udýchaná běží s vyměněnou husou domů. Již na prahu vítá ji hartusení mužovo: „Co je to za pořádek? Není čím svítit a nemám co házet. Co kde všichni děláte, že vás nikoho není vidět?“ Žena se zkroušeně omlouvá, vypravujíc o nesnázi s husami. „A kde je Franta?“ – „Já nevím, kam se ztratil. Prakluk!“ – „To je pěkný, ty to umíš komandovat v domě!“ hněvá se otec. „Z kluka bude lajdák, ty si ho nic nevšímáš, nic nedbáš – darmo mluvit!“ Ze světnice ozval se pláč dítěte. „Pokolébej, táto, drobek! Ančka bude tu ze statku hned, hnali už prve do chlíva. Já tu budu s petrolkou co nevidět, já poletím!“ Otec zašel do světnice a žena zavřevši husu, skočila do síně pro láhev a už zase běží do vsi. Za malou chvíli se vrátila zpět všecka udýchána. U dveří domovních stojí Frantík do koutka přikrčený.

„Co tu chceš? Jdi si tam, odkud jsi přišel! Když tě je potřeba, není po tobě ani smahu! Jdi si, jdi,“ praví matka zhurta. „My tě nepotřebujem! Ztratíš se jako pšic, a já abych se roztrhala a pak potom dostanu ještě kvůli tobě huby od tatínka. Ale já ti povím, zač toho je loket, ty jeden darebo darebná!“ Zašla do světnice a nechala hocha u dveří. Ten stojí jako socha, ani se nehýbe. Za chvíli derou se ven do mlhy z oken světnice pruhy světla. Matka přišla ven a domlouvá chlapci znova. Hoch stojí jako bez života. „A jak čpí kouřem, jako z udírny! Cos dělal kde?“ – „My jsme – si topili“ – „S kým?“ – „S E – Emilem“ – „A cože tak mluvíš, jako bys dodělával? Co ti je?“ – „Já – on – mý jsme–“. – „Co ti je?“ – „Mně je špatně“ – „Tak, to ještě k tomu ke všemu! Co ti je, kluku zatracenej?“ – „Mně je špatně – od žaludku!“ – „Pojď sem,“ praví matka starostlivě i hněvivě vedouc hocha k světlu. „Vždyť seš jako stěna, kterýho čerta jste dělali?“ – „Já jsem jen jedno – on pořád chtěl – „ – „Co jedno? – Žes ty kouřil?“ Hoch neodpovídá. „Kouřils, že?“ Hoch přikyvuje. „I ty prakluku jeden, co on dokazuje! Proto ti je špatně. Pojdi, kluku jeden, toť je něco hroznýho!“ Ančka přišla od statku a stojí tu jako dušička nevědouc, oč se jedná. A matka lamentuje dál: „Co s vámi, děti, člověk zkusí,

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 24

toť už není ani k vydržení!“ Hoch se dal do pláče. „Nic tu nekňuč. Táta je na tebe uchystanej, ty jich nahrabeš! A co jste kouřili?“ – „Retka“ – „Začjste je koupili?“ – Já nekupoval, to on – Emil pořád chtěl –“
– „Kde vzal peníze?“ – „On ráno zadrhoval na svatbě“ – „ No tohle jo. To je pěkná správa! Kdyby si radš kluk nekalej krejcary uložil, však nebude mít v zejmě co jíst! Ale to ty máš takový kamarády, ale já ti je z palice vyženu!“ horlí matka a dodává slovům svým pěstí váhy. „Počkej, až to tatík zví, ten tě zmaluje. – A marš domů, hned!“ Matka žene hocha do světnice a buštuje ho do zad.

Nastal soud. Viník na smrt bledý se přiznává ke svému provinění. Otec hněvivě vypočítává přitěžující okolnosti: zameškání práce, špatná společnost, kouření. Sestra Ančka stojí tu jako němý prosebný svědek. Nejvíc láteří matka, ale kouká zatím po muži, aby se tuze nerozkatil.

„Že to je poprvé, máš to sleveno,“ rozhoduje na konec matka, „ale jestli tě ještě jednou uvidím s Emilem, tak tě vyženu, to na mou duši vyženu. A tohle kouření! Jen se opovaž! Já tě roztrhnu na dva kusy, jak se to ještě jednou stane, to mně věř! Však by to neměli ani klukům prodávat. Tyhle retka, to je zabiják. Kluk splaší krejcar a už si koupí retka. Knot na loket od země, ale bafčí jako starej dědek, a myslí si, kdoví co nemá! Kdepak si člověk dětí uhlídá, když to je tak narafičeno a dostane se to za pakatel! Zkazí si zdraví, a pak to je všecko „budiž k ničemu“. Než se krejcar vydělá, a pak se to tak hloupě ubaží! Vždyť ty děti zhloupnou, kam by se to dělo, a pak jim je všecko jedno. E, darmo mluvit, patří to všecko do horoucího pekla!“

Z časopisu Besedy lidu, VI. ročník 1898

Také Krkonoše mají svého Ambrože

pokračování

O tomto Ambrožovi si povíme něco určitého z článků z let Rakousko-Uherska, první republiky, druhé světové války a desíti let ještě poté. Jeho působení bylo rozsáhlé, ale o tom už více z článků dobového tisku.

JINDŘICH AMBROŽ ŠEDESÁTNÍKEM

V tiché, krásné Jilemnici dožívá se šedesátky 1. VII. 1938 muž práce, nadšený milovník přírody, nejlepší znatel našich Krkonoš a horovatel pro zachování jejich krás, spisovatel, kartograf, neúnavný turista a lyžař, náruživý a zručný fotoamatér Jindřich Ambrož. Přál bych vám ho spatřit v jeho intimním, vkusně upraveném

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 25

bytě, kterak za velikým stolem s rozloženými folianty, mapami a spisy pracuje na psacím stroji a denně vyřizuje spousty spisů, jichž vyžaduje jeho vědecká práce, kterou je téměř přetížen, i spisy nemalé agendy Krkonošské župy Klubu československých turistů, jejímž jednatelem byl za Buchara od jejího založení roku 1922 a jejímž předsedou je od roku 1935. Jsou tu kolem skříně, police a zásuvky a v nich do nejmenších podrobností vypracované spisy, fotografie, náčrty, mapy, příruční odborná knihovna, naučné slovníky, vlastivědy, která mu umožňují vydávat díla opravdu cenná. Jeho byt toť vzácné museum. Navštívíte-li J. Ambrože, uvítá vás s úsměvem a hned poznáte zlatého člověka, který rád poradí a pomůže ve všem, co se týká jeho drahých Krkonoš. Neméně přívětivě vás přivítá i jeho milá choť, odborná učitelka měšťanské školy a na konec se k vám přilichotí ještě dobrácký jezevčík Brok, miláček obou manželů, jenž s nimi každodenně o páté chodí na procházku. Jindřich Ambrož by snad ani neusnul, kdyby každý den nespatřil svůj zamilovaný Kotel, který zvláště v zimě při západu slunce hýří přímo duhovými barvami.

J. Ambrož narodil se v Humpolci, kde nedávno ho jmenovali zakládajícím členem tamního musea. Od roku 1902 byl adjunktem v Humpolci a od roku 1907 tajemníkem města Jilemnice, kde v pilné práci prožíval rozkvět města. Vždy rád pěstoval hudbu, zpěv, jízdu na kole, tělocvik v Sokole (při III. sletu i jako závodník) a lyžaření od jeho počátků v Čechách spolu s J. Bucharem. Procestoval nejen vlast, ale i země alpské, Francii, Itálii, Německo, Lucembursko, Belgii, Holandsko, Polsko, Švýcary a Norsko až k Severnímu mysu. V Krkonoších zná každý koutek a každou pěšinku. Napsal o nich na sta článků a statí do našich čelných novin, také mnoho brožur, prospektů a popisů. Pro turisty i lyžaře vypracoval mnoho náčrtů a úseků krkonošských krajů. Zpracoval společně s podplukovníkem M. Semíkem z Vojenského zeměpisného ústavu mapy Krkonoš, z nichž nejkrásnější je letošní III. vydání u Neuberta. Zásluhou Ambrožovou bylo ustáleno a opraveno úřední názvosloví v Krkonoších. Také upravil mapy s německým názvoslovím (na příklad Harrachov, Janské Lázně a jiné). Jako výtečný znalec Krkonoš zasedá též v železniční radě ředitelské, kde se stará o rozhojnění autobusových linek krkonošských. Také pracoval s dr. Sandholzerem na Benecku, na stráních Žalého a radioaktivní prameny tam nalezené byly nazvány jménem Ambrožovým. Život J. Ambrože byl řetězem usilovné, tiché práce, konané pro povznesení Krkonoš, což každý pozná například po přečtení jeho všestranně důkladného průvodce „Krkonoše“, jejž vydalo knihkupectví KČST. Přejeme milému jubilantovi do dalších desítek let zdraví, sílu, veselou mysl a radost a radost z vykonané práce dosavadní i budoucí, neboť čekáme od něho ještě mnoho pro zvelebení Krkonoš. Mnogaja ljeta!

J. F. Jankovec
Vyšlo v Časopise turistů v roce 1938.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 26

Deset let potom v časopise Beseda, ročník 5 na stránkách 13–14 vyšel článek:

K SEDMDESÁTINÁM PROPAGÁTORA A OCHRÁNCE KRKONOŠ JINDŘICHA AMBROŽE Z JILEMNICE

Jak ten čas letí! Je tomu už deset let, co začalo to všeobecné bičování nervů, deset let, co byly rvány tisícileté hranice naší vlasti. Bolest často ústila do zoufalství, zmatek do bezradnosti a krutá nespravedlnost ubíjela v těch prvních dnech i poslední síly k obraně. Nebylo v té době mnoho lidí, kteří se snažili ve veřejném zájmu zachránit všechno, co se ještě zachránit dalo. Jedním z nich byl však jilemnický ředitel Jindřich Ambrož. Od prvé chvíle bojoval proti násilným uchvatitelům podrobnými mapami, statistikami a jiným průkazným materiálem, takže svou houževnatou prací v delimitační komisi proti záboru českých obcí na Jilemnicku získal si velké zásluhy, oceněné i zvláštním poděkováním presidenta republiky. V těchto bolestných dnech, kdy jsem ředitele Ambrože poznal, byla jeho jinak tichá pracovna místem velké práce a ruchu.

Jindřich Ambrož přišel do Jilemnice v roce 1907 jako tajemník městského úřadu a zapustil v tomto městě a kraji svou prací tak hluboké kořeny, že zůstal Jilemnici věren – přes všechny ty nesnáze a neporozumění, která jsou už iniciativním veřejně činným pracovníkům průvodcem a snad i údělem – i po svém odchodu do výslužby v roce 1935.

Krkonoše přivábily J. Ambrože jako turistu a nadšeného propagátora a pracovníka hned na počátku tak hluboké kořeny, že jim zasvětil velkou část svého života a práce. V denním, odborném a krajinském tisku nesčetnými články budil zájem o krásu nejvyššího českého horstva jako zanícený milovník, aby jindy z téhož pramene velké lásky vyvřely temperamentní věty tohoto ochránce Krkonoš, upozorňujícího na chyby a nedostatky a tepajícího vady a nedomyšlenosti, které by mohly Krkonoším jen uškodit, ať již na vzhledu či na pověsti. Stříbrný čestný odznak KČT za zásluhy o turistiku v Krkonoších a jiná vyznamenání jsou uznáním práce J. Ambrože, čestného člena jilemnického odboru KČT, jehož je členem od roku 1911. O své milované Krkonoše staral se po všech stránkách, ať již šlo o budování vhodných cest či postavení telefonního vedení nebo propagaci vhodnými fotografiemi. Po řadě cenných, často potřebou vyvolaných spisů, např. známé „Výlety na Krkonoše“ s historií krkonošských bud, o Špindlerově Mlýně, Sv. Petru, Bedřichově atd. vydal J. Ambrož svou stěžejní práci „Krkonoše“ v roce 1935.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 27

Velkou pozornost, kterou prohloubil zvláště za okupace, věnoval ředitel Ambrož i Jilemnici. V roce 1940 podrobně popisuje otevření hrobek v kostele sv. Vavřince a roku 1941 vydává obrázkovou monografii o městě, které se mu stalo trvalým domovem. Od roku 1938 je J. Ambrož konservátorem MŠO pro ochranu přírody na Jilemnicku a v této funkci pořídil za okupace dokonalý „Soupis památných a významných stromů, stromořadí a porostů na Jilemnicku“, doložený historickými daty a různými zajímavými údaji a pověstmi i zdařilými vlastními fotografiemi. To je práce, jakou se může pochlubit málokterý kraj.

Po přejití vichřic hněvu dává se J. Ambrož opět do práce pro své milované Krkonoše, a to tím houževnatěji, čím více jeho ochrany, ať již pro neuvědomělost nebo netečnost druhých, naše horstvo potřebuje. Zvláště je nutno vyzvednout jeho všestrannou a iniciativní činnost v boji proti kůrovci, ohrožujícímu tak nebezpečně krkonošské lesy, činnost, která byla uznána a plně oceněna mimo jiné i MŠO a ředitelstvím státních lesů ve Vrchlabí při Ambrožově sedmdesátce. Boj proti kůrovci zatlačil sice do pozadí, ale nezmenšil Ambrožův zájem, aby Krkonoše nebyly znešvařeny různými technickými vymoženostmi, jako je lanovka na Sněžku atd. Že jako konservátor na ochranu přírody bedlivě sleduje přírodní poměry na Krkonoších a snaží se o zachování všech krkonošských přírodních zvláštností, to je samozřejmé. Potěšitelné pak je, že zvláště ředitelství státních lesů ve Vrchlabí Ambrožovu práci a znalosti nejen plně uznává, ale jeho ochoty poradit a pomoci plně využívá. Cizí zkušenosti jsou cenným darem, neboť vlastní se často draze platí.

Měli bychom ještě vzpomenout J. Ambrože jako člena Krkonošského spolku „Ski“ v Jilemnici a výkonného lyžaře i jeho práce na jiných úsecích veřejného života. Náš jubilant však při své duševní a tělesné svěžesti neskládá ruce v klín ani po své sedmdesátce a tak konečné zhodnocení jeho práce je dost času. Přejeme mu jen hodně zdraví a více pochopení pro tu jeho činnost k záchraně Krkonoš přede všemi, kteří v nich více hledají okamžitý prospěch než krásu a vznešenost této věkovité ochrany našich hranic a symbolu nedílnosti naší vlasti.

Napsal Kra

Nepřipadá vám, že tito dva Ambrožové, časově vzdálení 16 století, byli si svou pílí a pracovitostí docela podobní?

pokračování

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 28

Historie poutí, smysl, účel a vyhlídky

Sestavuje z četby dr. M. Gerstner

pokračování

Nejdříve se čtenářům musím omluvit ze chybně uvedený údaj o množství odvedeného zlata v roce 1562 do pražské mincovny. Údaj jsem získal z informačního textu na tabulce u kapličky Marie Matky Boží ve Zlatnici, kterou jsem ofotografoval. Hledal jsem v literatuře v jiných pramenech a našel jsem ve sborníku Krkonoše-Podkrkonoší ve 4 čísle z roku 1969 na stránce 42 tyto údaje od Jana Urbana:

Z nejstaršího známého období od poloviny 16. století pocházejí zprávy o odvodech zdejšího zlata již z roku 1562. Tehdy bylo do pražské mincovny odvedeno 1, 609 hřivny (asi 0, 45 kg) zlata bez bližšího udání ryzosti, ale ještě téhož roku došlo ke třem dalším odvodům zlata o celkové váze 5, 389 hřivny (asi 1, 509 kg). O rok později odvádí Wolf Hebenstreit, měšťan Starého Města a patrně agent několika kutacích společenstev, 1, 660 hřivny (asi 0, 47 kg) zlata do mincovny. O dva roky později bylo za 4 valouny zlata, označeného jako zlato z Vrchlabí a Stupna, zaplaceno přes 356 kop grošů, ale nebyl udán podíl stupenského zlata. Zprávy o výtěžcích stupenských dolů přestávají až do roku 1593, kdy je teprve doložen nový odvod ve váze 0, 937 hřiven zlata (asi 0, 262 kg) vysoké ryzosti 0, 954 Au).

Všechny tyto odvody byly uskutečněny ještě v době, kdy Stupno jako součást peckovského panství patřilo Harantům z Polžic. Po zabavení jejich statků po bělohorské bitvě dává v roce 1623 místodržitel království Karel z Lichtenštejna příkaz pražskému měšťanu a obchodníku s drahokamy Barthelmu Perffertovi, aby zjistil stav dolů a podal zprávu. I když Perffert předložil zároveň s kladným hodnocením bohaté ukázky zdejší rudy, k obnovení prací nedochází pravděpodobně pro vysoké náklady a válečné události.

Když byla v roce 1624 donucena manželka po popraveném Kryštofu Harantovi z Polžic prodat zbytek panství Albrechtu z Valdštýna, počítal nový majitel i s aktivním přínosem drahých kovů ze stupenských dolů do své mincovny v Jičíně. Dává znovu zkoumat jejich stav a v roce 1633 dostává o výsledcích prohlídek jejich zprávu. Esaiáš Eckhardt ve své správě udává, že na stupenském dole a na úpravně rudy byly kdysi čtyři stoupy celkem o 24 kladivech, že stopy zlata se v povrchových partiích vyskytují zde téměř všude a že se zdejší zlato vyznačuje vysokou ryzostí.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 29

Podle současné relace Steinmüllera, Jungfelsa a Eichenfelsa se stopy po zlatě ukazují všude při povrchu dolů. (Pošepný Fr. 1895). Přesto se zdá, že stagnace dolu pokračovala i po těchto poměrně příznivých posudcích. Podle zprávy z roku 1637, ve které Matěj Zápotocký předkládá požadavek na 9 kop grošů za půl týdne rýžovací práce jednoho lezce a jeho pomocníka ve Stupně lze soudit, že práce v hlubině nebyly vůbec obnoveny.

Zůstávala tedy jen tradice, ozývající se i v tom, že po darování Pecksovska kartuziánům v roce 1635 Albrechtem z Valdštejna. Byl sice tento majetkový převod císařem Ferdinandem potvrzen, ale panovník si zároveň pro sebe a své dědice vymínil podíl na dolování.

K rozvinutí nového provozu však již nikdy nedošlo a po starém dolování zde ještě koncem minulého století zůstaly jen rýžovnické zbytky v lese Zlatnice u Pecky a ve Stupně pramen tzv. zázračné vody, vytékající ze staré štoly vedle zavalené šachtice.

Je patrné, že údaj na informační tabulce nastal při opisování vynecháním desetinné čárky a stal se tak tisíckrát větší.

Z knihy Historie psaná zlatem

Ze scénáře Václavy Benešové do pořadu radia Proglas 21. 10 2019 několik dalších zajímavostí:

Na sklonku 19. století dochází poprvé k podrobnému průzkumu starých dolů u Stupné, který prováděl známý jilemnický rodák a význačný geolog František Pošepný (1836–1895). Pošepného roku 1883 upozornil jeden stupenský občan na zázračnou studánku, ve které Pošepný rozpoznal štůlní vodu. Poutnická procesí, která se sem v té době vodila, dala vzniknout sporům mezi majitelem pozemku a duchovní správou. Pouti se konaly ještě ve válce.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 30

Z knihy Historie psaná zlatem

Dnes již téměř jediný konkrétní pozůstatek dolu je patrný v šachnici, kde na konci 70. let bylo otevřeno zdejší podzemí, aby došlo k průzkumu tohoto dolu. V roce 2002 Ostravský báňský úřad provedl zabezpečení šachty, která je dnes pevně zavřena. Přesnou délku důlních chodeb již nikdo nezná, ale uvádí se, že délka zmapované sítě je cca 125 m s maximální hloubkou 11 m. Šikmo klesající šachty byly zakládány blízko sebe na žíle, aby tak došlo k jejímu nejrychlejšímu vydobytí. Všude kolem jsou patrné stopy po dolování – jedná se zpravidla o haldy, zasypané jámy, obvaly, propady, terénní zářezy, ale i mnoho malých, na první pohled nenápadných sejpů lemujících potok Zlatnici.

PŘÍBĚH MANŽELŮ KESSLEROVÝCH Z NĚMECKA.

Anna Linková se narodila 15. září 1881 ve Vidochově. Mládí prožila v obci Vidochov, roku 1901 se provdala jako Kuhnová. Jedním ze svatebních darů byla i soška Panny Marie Lurdské. Dne 5. února 1920 se manželům Kuhnovým narodila dcera Martha. Po II. světové válce přišla na rodinu Kuhnovou rána osudu – odsun. Odsun němců se konal na základě československého požadavku, který schválila Postupimská mírová konference velmocí v srpnu roku 1945. Odsun se dotkl zhruba 2, 2–2, 3 milionu lidí, mezi nimi i rodiny Kuhnových z Vidochova. Hmotnost zavazadel se mohla pohybovat mezi 60–70 kg. Kromě snubních prstenů museli Němci všechny cennosti nechat v Čechách. Přestože hmotnost zavazadel byla omezená, Kuhnovi nezaváhali ani chvilku a přibalili sádrovou sošku Panny

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 1

Marie Lurdské. Soška přežila všechny útrapy stěhování z Vidochova do Německa. Po smrti paní Marie Kuhnové zdědila sošku její dcera Martha, provdaná Stuchlíková. Všude, kam se stěhovali, brali sošku s sebou. Paní Martha se ráda vracela do Vidochova a navštěvovala i areál Zlatnice, odkud si brala do lahví místní léčivou vodu. Když se v roce 2010 rozhodli borovničtí hasiči opravit areál Zlatnice, uspořádalo se 20. června 2010 první nové putování do Zlatnice. Zpráva o tom spolu s malou brožurkou o opravě se dostala k paní Marthě do Německa, která byla v té době již velmi vážně nemocná. Před tím, než zemřela, měla jedno přání – aby se soška Panny Marie Lurdské dostala do kapličky Panny Marie ve Zlatnici. Paní Martha zemřela 21. července 2010 (tedy měsíc po prvním putování). Dcera paní Marthy paní Ursula provdaná Kessler se spolu s manželem rozhodla, že splní přání své zemřelé matky a 21. 9. 2010 předala sošku zástupcům borovnických hasičů a to manželům Josefu a Dagmar Bušákovým. Soška se nyní vystavuje v kapli Panny Marie ve Zlatnici při slavnostních příležitostech a také ve Stupenském kostelíčku.

DALŠÍ PŘÍBĚH OD PANÍ MARIE ULRICHOVÉ ZE STUPNÉ.

Dne 8. 8. 2012 byla na návštěvě ve Stupné paní Anelis Ochs z Německa. Přivezla sebou sošku Panny Marie, kterou získala po své mamince paní Stránské ze Stupné č. 14. Tu si sebou vzala při odsunu. Po její smrti sošku přivezla paní Anelis do Stupné a vyslovila přání, aby se soška vrátila do Stupné. Paní Ulrichová sošku vystavuje při bohoslužbě ve Stupenském kostelíčku a také při bohoslužbě v kapličce ve Zlatnici, kde byla poprvé vystavena v roce 2012.

K místu kaple Marie Matky Boží ve Zlatnici se váže i několik legend.

Legenda o kachně

Někdy v šedesátých letech ixtého století, kdy se na potoce ještě plavily a na okolních loukách pásávaly domácí kachny, našla jedna hospodyně, když kuchala kachnu, jak z jejího žaludku vypadl valounek zlata.

Legenda o slepé dívce a krvácející jedli

Vypráví se, že v dávných dobách přivedli ke studánce slepou dívku ze Stupné. Když si vodou ze studánky omyla oči, zázračně znovu nabyla zraku. U studánky stávala mohutná jedle, jejíž kořeny napájela voda ze studánky. Když ji jednou chtěli porazit a sekera se zasekla do jejího kmene, začala mohutně krvácet. Této zázračné vody se údajně snažil využít peckovský felčar Voňka, který se rozhodl roku 1775 vybudovat na břehu proti prameni jakési lázně a hospodu. Dnes po nich nenajdeme ani stopu.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 32

Legenda o kletbě

Pod kořeny stromů, kde zrají kovy, se ze šachet dolu jednou nevrátil horník Matěj. Jeho žena mu nesla k šachtě k obědu kaši. Když se Matěj z dolu nevracel, kamarádi manželce řekli, že ho zavalilo kamení a on zanechal pod zemí svůj život. Ona vzala kaši a vysypala ji do potoka a pronesla slova: „Kolik zrní je v té kaši, tolik roků tady ptáček nezazpívá“ A je na nás, abychom posoudili, zda kletba ještě trvá… zvláštní klid tohoto místa je fascinující.

Legenda o jelenu

Některé zdroje odhadují původní délku místních středověkých chodeb až na desítky kilometrů. Patrně díky těmto dohadům vznikla legenda, když hrad Pecku dobývali Sirotci.

Prý vede jedna z tajných chodeb z Pecky hradu až do Zlatnice do dolu Marie Matky Boží. Jelen ulovený poblíž Zlatnice, byl tajnou chodbou dopraven až do hradu a pomohl vyživit posádku.

Co se podařilo:

Od roku 2010 do roku do roku 2015 se při poutích vybralo na darech 54 585 Kč, při úpravách okolí a opravách kapličky se vydalo 49 027 Kč, veškeré ostatní výdaje jsou dary jednotlivců, firem a práce borovnických hasičů. Do budoucna chceme pokračovat v obnově a údržbě areálu Zlatnice, vyměnit žlábky a svody, natřít fasádu, opravit okna a do zvoničky zavěsit zvon. Co nám stále chybí, jsou potřebné finanční prostředky. Uvítáme každou drobnost, kterou se nám na tento účel podaří získat.

Letos se bude konat pouť v neděli 16. srpna od 15. hodin. .

pokračování

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 33

DEMOKRACIE NEBO DIKTATURA?

Miloslav Rychlovský
pokračování

9. Diktátoři jdou přes mrtvoly.

Mezi našimi Němci jsou někteří, jež náš stát považují pro sebe za neštěstí. Nemůžeme proti nim svého státu obhájit lépe, než když se jich zeptáme, ve kterém státě obývaném Němci bylo v posledních dvou letech prolito nejvíce německé krve, utraceno nejvíce německých životů, pozavíráno nejvíce německých občanů do žalářů a koncentračních táborů, donuceno nejvíce lidí k útěku do ciziny. Ať chtějí nebo nechtějí, musí tito nespokojenci přiznat, že to není ani naše republika ani Švýcarsko, ale vlastní německé země – Německo a Rakousko.

Začátkem roku 1933 vyhořel v Berlíně německý říšský sněm. Dlouho se nevědělo, kdo založil požár. Dnes se to ví. Paliči jsou z řad národně sociální strany německé, dnes z nynější vládní strany Hitlerovy. Pařížský list Journal uveřejnil koncem roku 1934 písemné doznání jednoho z paličů, velitele úderných oddílů Ernsta. Ernst zaslal tuto listinu do Švédska, kde se dostala do rukou muže váženého a čestného, senátora Brantinga, člena mezinárodní komise pro vyšetření požáru říšského sněmu. Požár se stal takto: Ernst a jeho dva pomocníci, všichni příslušníci Hitlerovy strany, se dostali 27. února 1933 o půl 9. hodině večerní podzemní chodbou z Göringova domu do říšského sněmu, polili všechny lehce zápalné předměty v zasedací síni a dvoraně petrolejem a posypali samozápalným práškem. Vedle nich byl najat, aby zapálil, holandský komunista van der Lubbe, který měl svou úlohu vykonat samostatně na jiném místě budovy. Ernst uvádí, že sněm byl zapálen po poradě a na rozkaz vůdčích osobností hakenkreuzlerské strany Göringa, Göbbelse a Röhma. Hitler sám prý o ničem nevěděl. Proč Ernst na sebe povídal tyto věci? Poněvadž cítil, že se blíží jeho konec. Ve zmíněném dopise, psaném do Švédska, žádal, aby byl uveřejněn v případě jeho násilné smrti. Dopis je datován 3. června 1934 a 30. června byl Ernst zastřelen.

Jaký smysl měl tento zločin? 30. ledna 1933 odevzdal president Hindenburg úřad říšského kancléře Hitlerovi, 3. března téhož roku měly být v Německu volby. Hitlerovi velmi záleželo na tom, aby se většina národa vyslovila pro něj. Nebezpečným soupeřem byla mu však strana komunis-

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 34

tická. Zničit ji bylo mu nejbližším úkolem. Hitlerovci se v tajné poradě usnesli, že se musí stát něco tak velikého, co by vskutku národem otřáslo. Byl přijat návrh na zapálení říšského sněmu, kteryžto zločin byl připsán komunistické straně. Kriminály a koncentrační tábory byly přeplněny zatčenými komunisty. Po několika měsících byl soud, jejž sledovala světová veřejnost s velikou pozorností. Všichni obvinění byli osvobozeni až na zmíněného holandského komunistu van der Lubbe, který měl být bezpečnou zálohou pro případ, že by se nepodařilo nikomu dokázat vinu. Byl popraven. Ale osvobozeni i potom byli ponecháni ve vazbě. Veřejnosti jsou známa dvě jména: Torgler, který několik měsíců potom ve vězení zemřel, a Dimitrov, jenž byl po čase odvezen na sovětské hranice.

Volební boj není nic jemného, to víme ze zkušeností. Ale aby se strana, která se prohlašuje za spasitele národa, dopustila skutku, jejž potom množství nevinných občanů zaplatilo majetkem, svobodou i životem – něco takového se může stát jen v diktatuře. Zde je rozhodující: stůj co stůj dostat se k moci, vyšplhat se vzhůru, třeba po mrtvolách.

10. Hrůzy hitlerovské revoluce.

30. června hlásilo rádio, že se v Německu dějí velmi vážné události, a noviny druhý ráno oznamovaly popravy známých osobností. Byl zastřelen bývalý říšský kancléř generál von Schleicher a mnoho vůdců Hitlerových úderných oddílů, mezi nimiž zmíněný Ernst a Röhm. Popravy se dály náhle a bez soudu. Mnozí obvinění byli vytaženi přímo z postelí a zastřeleni. Ze dvora kadetky v Lichterfelde u Berlína zaznívaly příšerné noční salvy, ohlašující popravy. Počet popravených toho dne a v několika dalších dnech jde do set. Mnohé oběti byly umučeny. V časopise Die deutsche Revolution ze začátku července 1934 vypravuje Otto Strasser, jak byl zabit jeho bratr Gregor. 30. června v poledních hodinách přišlo do jeho bytu pět policistů. S nimi se musel Gregor odebrat do svého úřadu, kde měla být domovní prohlídka, protože prý byl v podezření z vlastizrádných piklů. Před úřadem ho policisté odevzdali členům ochranného oddílu. Ti ho zavlekli do lesa a tam utloukli. Po půl 16. hodině přišli tři členové tohoto oddílu do Strasserova bytu a na otázku paní Strasserové, kde je její muž, jeden z nich odpověděl: „To nikdo neví, Strassera již nikdo nezná“ Paní Strasserová se marně domáhala přijetí u Hitlera, který byl kmotrem jejich dětí. Vysoký hodnostář ji vzkázal, ať raději drží hubu, nebo že jí stane jako jejímu muži. Když Strasserovi přátelé horlivě hledali místo, kde byl utracen, dal Göring a jiní v noci mrtvolu vykopat a zpopelnit, načež teprve 7. července byla odevzdána rodině urna s popelem. Otto Strasser vyzývá světovou veřejnost, aby srovnala tento bestiální čin s Hitlerovou řečí a aby jednou provždy věděla, že „Hitlerova slova jsou lež, kdežto skutečné jeho jednání je vražda a válka“.

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 35

Podobně byl umučen básník Mühsam. Prošel několika koncentračními tábory. Všude byl trýzněn. Pero se stydí napsat, jakých surovostí se nestyděli „obnovovatelé“ Německa. Nedoslýchal. Jaká příležitost pro rafinované trýznitele: tloukli ho přes uši, aby mu otevřeli sluch. Jeho žena viděla při návštěvě zkrvavené, opuchlé uši. Když se ptala, jak se má, odpověděl: „Nemám srdce v pořádku“ To znamenalo, že byl zase bit. Žádal jednou, aby směl napsat své ženě. Velitel koncentračního tábora zavolal k Mühsamovi ruského fašistu Dimitreva a ten mu na velitelův rozkaz vylomil oba palce: „A teď, smradlavý žide, můžeš psát své ženě!“ Jednoho večera mu řekl velitel ochranného oddílu: „Mühsam, jak dlouho chcete být ještě na tomto světě?“ „Dlouho, ještě dlouho,“ odpověděl. „Tak poslouchejte, neskončíteli do dvou dnů sebevraždou, tak vám pomůžeme“ Na to Mühsam: „Já nikdy sebevraždu nespáchám“ To rozhodlo. Druhý den, 9. července, byl mrtev. Jeho žena, která o tom vyprávěla, končila: „Můj muž byl zabit, protože dovedl psát. Budou zavražděni všichni, kteří by dovedli mluvit a psát o brutalitách a vraždách, za které jsou odpovědni nejen ti, kteří je konají, ale především Hitler a Göring“

Bývalý ministerský předseda von Kahr byl, jak psala vídeňská Reichpost, shozen ze schodů a mučen, až podlehl záchvatu mrtvice. Poslanec Glaser byl ve svém bytě zastřelen před očima členů rodiny jen proto, že vyhrál proces s vládním listem Völkischer Beobachter. Kolik tisíců jiných nevinných a neznámých lidí stalo se v Německu za hitlerovské revoluce obětí politické msty, kolik jich bylo zbaveno existence a vlasti! Sociální demokraté a komunisté byli bez pense propuštěni z veřejných služeb a často i ze soukromých podniků; podpory nedostali. Proto také počet sebevražd v posledních dvou letech dostupuje v Německu závratné výše.

To my jsme dělali jinak revoluci! Naši lidé 28. října 1918, když topili ve Vltavě císařské orly, zpívali si „Zachovej nám, Hospodine!“. Ale ani jednomu Němci neublížili. Dětinsky jsme se radovali ze svobody, ale bez negativního citu msty, bez krveprolití. To nám je jistě ke cti.

11. V jiných diktaturách není lépe.

Podívejme se do jiných diktatur! Napřed do Itálie. V roce 1924 přes hrozné fašistické násilí bylo zvoleno do italského parlamentu více než 150 odpůrců fašismu. Mezi nimi vynikl brzy Matteoti. Byl umírněným socialistou, houževnatým a uvědomělým protivníkem fašismu. Jeho spis „Rok fašistické diktatury“ (1924) osvětlil náležitě zločiny a přehmaty režimu. Mussolini znal jeho hodnotu, bál se ho a nenáviděl jej. 30. května pronesl Matteoti ve sněmovně řeč, která byla seznamem stížností proti podvodům, kterých užili fašisté, aby zfalšovali volební výsledky. 4. června 1924 napadl osobně Mussoliniho, který byl schůzi přítomen, pustil se s ním do diskuse

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 36

a umlčel ho. Mussolini byl zachvácen nesmírným hněvem a opouštěje schůzi, pronesl tragická slova: „Fašismus je zbabělý, nechá-li běžet tohoto nepřítele“ Několik dní nato, 11. června 1924, byl Matteoti unesen fašisty uprostřed Říma, odvezen v automobilu na pusté místo a po nejstrašnějším mučení a mrzačení zbaběle zavražděn.

Případ Matteotiho vzrušil civilizovaný svět. Dva měsíce bylo marně pátráno po mrtvole. V okolí diktátorově byl nesmírný zmatek. Mussolini se pokusil svrhnout odpovědnost na některé ze svých nejdůvěrnějších spolupracovníků. Ti však obávajíce se, že sami budou odstraněni podle fašistických způsobů, ihned sestavili shodné a usvědčující důkazy. V nich je Mussolini jasně označen s množstvím podrobností jako přímý původce vraždy.

Asi rok nato došlo k masakrům v italském městě Florencii. Tam bývalý socialistický poslanec Pilati, válečný invalida, byl zabit fašisty ranami z revolveru a dýkou v posteli před zraky své ženy. Jindy zase vyvlekli fašisté na ulici dělníka, svlékli mu šaty a zastřelili jej nahého u zdi, zatím co jeho malé děti nadarmo prosily vrahy o milost. Příbytek advokáta Consola byl přepaden a tento vynikající občan byl zavražděn ranami holí za přítomnosti ženy a dětí. Dcera nešťastného Consola zemřela rok po vraždě nervovou nemocí, kterou dostala po oné strašné noční scéně. Její matka zešílela.

O podobných hrůzách a ukrutnostech, jichž se dopouštěli bolševici, je celá literatura. Poukazuji jen na jedno dílo, jistě nestranné, na Masarykovu Světovou revoluci. Zprávy, které došly z Ruska koncem roku 1934, ukazují, že ani ruská diktatura, zacházejíc s lidmi, nezůstává pozadu za fašistickými diktaturami. Tak v prosinci 1934, po zavraždění sovětského vysokého úředníka Kirova v Leningradě, bylo zastřeleno 60 lidí. Obvinění bylo: příslušnost k bělogvardějským teroristickým bandám. V diktaturách všechen právní řád, vytvořený staletími, je roztrhán. Nesoudí nestranný soudce na základě důkazů a podle předepsaného postupu. Nejde tu o nespravedlnost, ale o mstu. A tu pak dochází k omylům, jaký vidíme na citovaném příkladě z Ruska. Bolševická vláda sama doznala, že atentát na Kirova nevznikl mezi bělogvardějci, nýbrž v řadách komunistické oposice, vedené Zinověvem. To znamená strašnou věc: 60 lidí bylo zastřeleno nevinně.

Mnoho se teď domlouvá demokratům, že bychom se měli za to nebo ono stydět. Dejme tomu, že se máme zač stydět, že jsme se dopouštěli chyb, ale pohlédneme-li na své ruce, vidíme, že nejsou potřísněny krví. Chyby demokratů proti chybám diktátorů jsou jako kopeček proti hoře. Naše chyby nikdo neplatí životem. Avšak chyby fašismu a bolševismu platí se hned desítkami životů

pokračování

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 37

KRAKONOŠ A SELLÁK

Zuzka Strnádková

Jennou se stalo, že Krakonoš zas vytáh páty ze svýho zámku a šel vobhlinnout, co se v jeho králoustvi koná. Toť se ví, von by se sám termácet nemusil, ale vono je přecjen lepčí, dyš ušecko vobhlinne svejma vočma. Eště štěsti, že umí tak drobek mávat svou čarounou holej a tý nepořádky muže aspoň drobek spravit. To víte, lidi horám túze škoděj. Tady zahoděj flašku, tam zas ňáký tříberný papirky vod cukellat nebo čekulády, ale nejhorší sou plešky. A nejenže to je túze vošklivý kouknuti, dyž se válej mezi křáčim, nebo v jahodách. Eště horší je, dyš zrezaujej! To je kór nepěkný poďváni! To se Krakonoš dycky túze rozlobí a spustí takový hromobiti, že se ušecko klepe jako vo zemětřeseni. Blesk rosvěcuje jeden za druhym a rány nepostači nikdo počitat. Voda z nebe teče jako dyš vobrátí koneu a víter vohejbá stromy skoro až na zem. Vostatek víter ušecko zvíhne do poujetři a vonnese oupelně na jiný misto. Za takovýho nečasu se lidi dóle pod horama mollej a rosvěcujou hromniční svíčky, aby bylo vonnich vodvrácený neštěsti!

Tak teda. Krakonoš de a de a najennou kouká, že pod tim nejvěčim smerkem z celejch hor leží to nejpěknější ďůče, co kdy viděl. Spí s hlavou na kameni a na tváři mu vosychaj selze. Dovi, co se mu vošklivýho stalo, že zašlo tak daleko do háje! Takle to dál nepude“, řek si Krakonoš a ďůče zbudil. Tó kouká, co se s nim děje. No bodejť! Dyť Krakonoše jakstěživo nevidělo! A Krakonoš poudá: „No no, čertlipak se ti stalo, žes spustilo takovej bréč. Dyť se ušecko dá přec vyřidit po dobrym a není potřá utikat do háje! Tejdě mě řekni, co se ti přihodilo, tř á ti budu moc pomoc!

Ďůče kouká, hlavou kroutí a neví, jesli má pusu vodeuřit , nebo né, dyš je ušecko takový vošklivý. Pak se ale vosmělilo a poudá: „Pane Krakonoši, mý máme takovýho nekalýho souseda. Ušecko nám dělá naproti. Voseče nám kus louky i dyš má sám mnoho pozemku a dřívi nám taky vod baráku vonnáší. Mý ho musíme přinýst na řbetě, nebo táhnout v ruce a von má koně a vůz. A taky nám zabil dje slípky! Takovylle s nim máme trápeni! Ale to neni ušecko! Tejdě si zpoměl, že si ho musim uzit, jináč že nás z baráčku vyžene, nebo že nám na třechu posadí červenýho kohouta! Nikde se nemužu vokázat, aby za mnou ušude neslídil, porád mě chytá a to není k vyderženi. Já se ho bojim a maminka taky. Možná, dyby žil táta, tř á by to

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 38

bylo lepčí, ale takle? Snad budem muset někam pryč. Eště sem si myslela, že uteču sama, ale co by tu maminka sama ďála? Měla by tu s nim peklo na zemi a dovi, co by ji nekalýho uďál! Tak sem nneska aspoň do háje utekla, abych měla chvíli pokoj. Jenže sem ňák zašla tůze daleko a tak to na mě ušecko pallo, že sem ze samýho bréče usla. A tejdě to ušecko víte! Eště sem myslela, že skočim do rymnika, ale na to přec jen nemam vodvahu“

Krakonoš si pohladil fousy a poudá: „Tak, ďůče. Abys vědělo, pomužu ti, ale musíš se přičinit drobek samo. Pujdeš tejdě domu. Až zas příde, dělej, že si ho teda vemeš, ale že se musí polepčit, jináč ze svarby nebude nic a ušecko řekneš Krakonošoj. Uvidíš, co řekne, nebo jak se zachová. A nic se neboj. Budu porád blízko, třás mě nevidělo! Eště mě řekni. Co ten jeho syn? Je taky takovej nelida jako táta?“ Ďůčeti zčervenaly tváře jak růžičky a poudá: „Ale depak, ten je oupelně jinačí. Ten nám sem tam i pomuže. Ale dyby to jeho táta ujeděl, dostal by co proto!“

Tolle chtěl Krakonoš ujedit jistotně, že se tý dvá mladý pochtívaj! Ďůčeti poudá: „Tak, Haničko, nezapomeň, co sem ti řek. Já už ho vonnaučim dělat nezdobu a nedat dobrem lidem pokoj! Jen mu řekni, že si ho vemeš!“ Pak ji Krakonoš kouzlem postavil za barák, aby se nemusela termácet přes celej háj!

Třá Hanička Krakonošoj ujeřila, přecjen se bála, jak to ušecko dopanne. Dyť dát slib, to je tůze vážný a musí se spelnit! Dybych si ho ale přec musela uzit, tak se rač utopim! Pak si ale řekla: „Dyž to Krakonoš takle řek, tak to tak udělám. Von mě v tom jistotně nenechá!“

Sotva došla ke dveřum, už tam soused byl. A hned: „Tak, Hanče! Dypak bude svarba! Dyť víš, že si mě uzit musíš, dyš to já chci!“ Hanička se začervenala a poudá: „No, sousede. Dyš to teda musí bejt, tak já si vás vemu. Ale jesli nepřestanete dělat každýmu zle, uteču, ušecko řeknu Krakonošoj a von vám vokáže!“ Toť se ví. Soused se smál, až mu břich poskakoval a voči selzely. Pak se přestal smát, jako dyš utne! „Tak ty si ďůčiště myslíš, že mě budeš poroučet? To by bylo pěkný, aby mě taková chamraď četla levity! Né já! Ty mě budeš poslouchat a dělat, co já poručim! To si pamatuj! A ať ti tolle máma do svarby vyžene z hlavy, jináč si na ni došlápnu, že bude koukat! A Hanička zas: „Tak to né. Maminku nechte na pokoji! Jak se ale nezměníte, nevenu si vás, třá sem to tejdě slibila!“

Tolle bylo na souseda už moc. „Tak ty ták? Ňák rychle ti narost řebínek! Já ti vokážu, kdo je tady pánem!“ A již se na Haničku hnal s napřaženou rukou, že ji hned ňákou hodí. Hanička se lekla: „Pane jo. Tejdě dostanu biti!“ Ale co to? Soused najennou vostal stát na mistě, jen vyvaloval voči a koukal někam za Haničku. Tá se taky votočila, ale nic tam nebylo. Už se chtěla souseda ptát, co se stalo, dyš poudá: „Hanče, vidělos to taky?“ A porád kouká někam nazad a broulí voči.

pokračování

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 39

Odhalená nitra kamenů ležících u cesty
ZE SBÍRKY JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

CHALCEDON – Achát

naleziště:	Maroko
tvrdost:	5, 5–6 (Mohse)
barva:	mléčný, šedý, neprůhledný
velikost:	70 × 50 mm
stáří:	1, 5–2 miliardy let
užití:	Dodává sílu mezilidským vztahům. Uvádí mysl, tělo, city i ducha do vzájemné pohody.
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF

ONYX

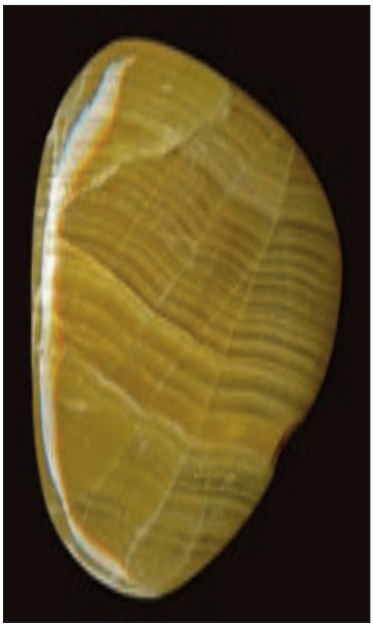

naleziště:	Turecko
tvrdost:	5–6 (Mohse)
barva:	žluto-hnědě páskovaný
velikost:	80 × 45 mm
stáří:	1–2 miliony let
použití:	šperkařství
užití:	Působí blahodárně při konzervaci a recyklaci. Jeho dobře naladěná energie zvyšuje disciplinovanost a spolehlivost. Nabízí posilu a podporu v životě vlastníku kamene.
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF

POSELČ1-0220.qxp_Sestava 1 12.02.20 12:44 Stránka 10

1.KRKONOŠSKÉ MISTROVSTVÍ V SÁŇKOVÁNÍ A BOBOVÁNÍ

1. února 2020 – Benecko – lanovka Kejnos